

Budućnost energetike

TEORIJA 'ENERGETSKE LITICE' ILI BUDUĆE DILEME ENERGETSKE POLITIKE

■ prof. dr. sc. Igor DEKANIĆ, dipl. ing.

Europska unija je u protekla dva desetljeća reformirala energetska politiku i definirala je u pravcu očuvanja energije te orijentacije na povećanje korištenja obnovljivih izvora, koliko god to dopuštaju tehnološki razvitak i mogućnosti proračunskih subvencija i financijskih poticaja. Pri tome se vodilo računa o temeljnoj činjenici kako Europa nema značajnih rezervi fosilnih izvora energije, osim ekološki nepovoljnog ugljena te je iscrpljivanje europskih resursa ugljikovodika vrlo vjerojatno u iduća 2 - 3 desetljeća. Neodvojiv dio europske energetske reforme su i dvije mogućnosti iz neenergetske sfere. Prva se odnosi na kapacitete koji omogućuju proizvodnju energetske opreme na temelju novih tehnologija, izvoz novih energetske tehnologije i opreme te prihod i dobit, bez obzira na energetska bilancu njihove proizvodnje. Druga je uspostavljanje reguliranog europskog tržišta energije s ciljem maksimalnog mogućeg ograničavanja eventualnih budućih monopola na uvoz energije u Europu. U takvim okolnostima i uz spomenute pretpostavke izvedena je reforma koja je rezultirala energetska strategijom '20 × 20 × 20' i gradnjom jedinstvenog europskog tržišta električne energije i prirodnog plina.

Odnosi
korištenja
primarnih
izvora energije
i konačne
potrošnje
ne pokazuju
napredak u
raspolaganju
ukupnom
iskorištenom
energijom.

Hrvatska je u proteklih petnaestak godina donijela dvije energetske strategije, uz usvajanje organizacije tržišta energije na temelju europskih načela, kao dio reformi u pristupu Europskoj uniji. No, s provedbom tih strategija nije bilo sreće. Energetska strategija iz 2002. godine je proklamirala orijentaciju na prirodni plin, uz očekivanje gospodarskog rasta od 4,5%, do čega nije došlo. Uz to, njezina provedba poklopila se s promjenom vlade pod konac 2003. godine, a nova vlada nije htjela provesti energetska strategiju prethodne. Slično se dogodilo i s drugom energetska strategijom. Potkraj 2009. godine usvojena je nova energetska strategija, uz pretpostavku gospodarskog rasta do 5% i rasta potrošnje energije do 3% te uz zadržavanje plinske orijentacije, gradnju novih elektrana na uvozni ugljen,

povećanje udjela obnovljivih izvora te pogled prema izgradnji nuklearne elektrane. U raspravi je nuklearna orijentacija zbog pritiska javnosti nevoljko napuštena pa je ostala kombinacija ugljena i obnovljivih izvora, ali priča s (ne)provednjem strategije se ponovila. Promjena premijera, izbori i promjena vlade pod konac 2011. godine naprosto su maknuli 'sa scene' program provedbe te strategije, a šestogodišnja recesija potrošnju energije i ostale gospodarske parametre vratila je nekoliko desetljeća unatrag.

Globalne promjene

U međuvremenu, globalne energetske odrednice temeljito su promijenile polazišta za buduća energetska politika. Američka plinska revolucija, tj. proizvodnja prirodnog plina iz

**CIJELI ČLANAK
PROČITAJTE U TISKANOM
IZDANJU ČASOPISA**